

MÓDSZERTANI
FUTÁR

Római Szent Franciska: A hit, alázat és szeretet példaképe

Római Szent Franciska (1384-1440) egy rendkívüli nő volt, aki a 15. századi Rómában élt. Nem csupán egy szentként tiszteljük, hanem egy olyan asszonyként is, aki példát mutatott a hétköznapi életben való helytállásról, a hitről, az alázatról és a szeretetről.

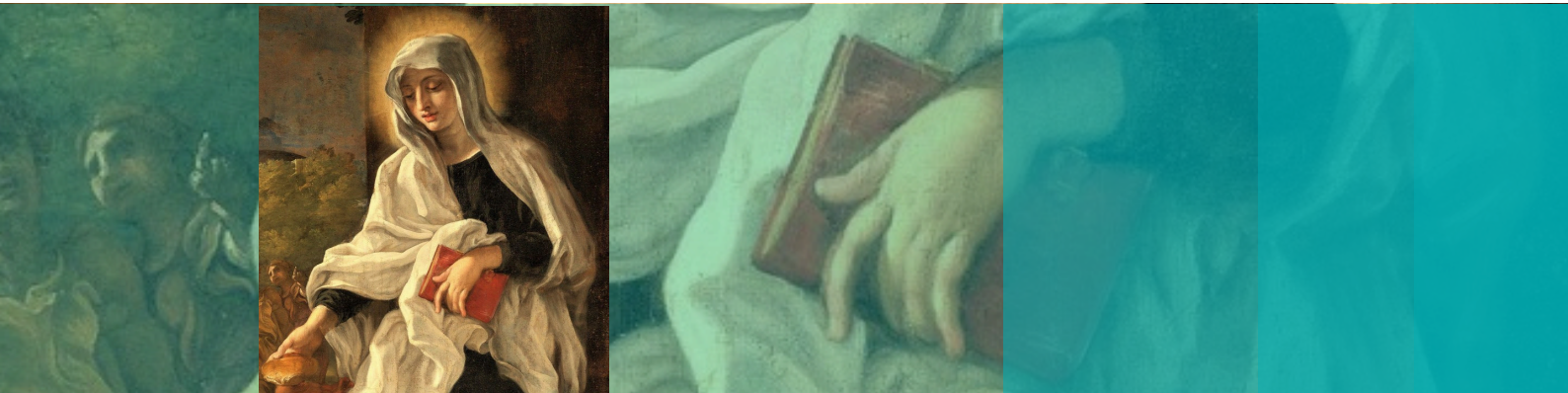
Franciska előkelő családban született, és fiatalon férjhez ment. Házassága boldog volt, bár több gyermeket is elveszített. Emellett férjének távollétei alatt ő vezette a családi birtokot, és gondoskodott a szegényekről és betegekről.

Megalapította az Obláták közösségét, amely a bencés rendhez kapcsolódott. Ez a közösség nem zárt kolostor volt, hanem a világban élő nők számára biztosított lelki otthont és lehetőséget a jótékonyági munkára.

Szent Franciska egy olyan szent, aki közel áll a hétköznapi emberhez. Mit tanulhatunk az életéből és tanításaiból?

- **Találjunk időt az imára és a lelki feltöltődésre: Ez segíthet nekünk abban, hogy megtaláljuk a békét és az erőt a nehéz helyzetekben.**
- **Tegyük jót másokkal, önzetlenül: Ez nemcsak másoknak, hanem nekünk is örömet okoz.**
- **Éljünk egyszerűen és alázatosan: Ne hajszoljuk a felesleges dolgokat, hanem összpontosítsunk arra, ami igazán fontos.**
- **Tartsuk egyensúlyban a családi életet és a munkát: Ne feledkezzünk meg a szeretteinkről, de a hivatásunkban is legyünk sikeresek.**

Istenünk, aki Római Szent Franciskát azért ajándékoztad Egyházadnak, hogy példaképünk legyen előbb a családi, majd a szerzetesi életben, kérünk, segíts, hogy mi is hűségesen szolgáljunk Téged, és bármilyen hivatásban élünk, mindig te légy a szemünk előtt, és te vezérelj minket! Ámen





A szakmai szabályzók teljes terjedelemben elérhető a www.szeretetszolgalat.hu honlapon is, a Módszertan – Aktuális jogszabályok fül alatt.

Mi mennyi 2025-ben?

Tolna Vármegyei Kormányhivatal oldalán megjelent a „Mi mennyi 2025-ben?” kiadvány. A tájékoztatóban lévő témák:

1. Munkabérek, illetmények (minimálbér, garantált bérminimum)
2. Álláskeresők ellátása, álláskeresést ösztönző juttatás
3. Munkaadók (kifizetők) által fizetendő közterhek
4. Munkavállalók által fizetendő közterhek
5. Egészségügyi szolgáltatási járulék
6. Kis összegű követelés értékhatára
7. Az egyszerűsített foglalkoztatás során történő munkavégzésre tekintettel fizetendő közteher
8. Adózás, adókedvezmények
9. Bérgarancia támogatás
10. Egyes nyugdíjak, nyugdíjszerű ellátások minimuma
11. Egyes pénzbeli társadalombiztosítási ellátások és családtámogatások
12. Egyes pénzbeli szociális ellátások

4/2025. (II. 6.) BM rendelet

A Magyar Közlöny 2025. évi 10. (2025. február 6.) számában jelent meg a belügyminiszter 4/2025. (II. 6.) BM rendelete egyes gondoskodáspolitikai tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

Módosításban érintett jogszabályok:

1. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet.
2. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet.
3. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet.

Komplex támogatási szükségletmérő képzés

A 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet 3. § felhatalmazása alapján, az NSZI a Kézenfogva Alapítvánnyal együttműködésben ez évben is tervezi a Komplex támogatási

szükségletmérő képzés indítását.

A képzés kezdetének várható időpontja **2025 április**.

A képzésről több információ [ezen](#) a linken olvasható.

A képzésre regisztrálni [itt](#) lehetséges.

A képzés ajánlott olyan kollégáknak, akik annak elvégzésével a kijelölhető felmérők nyilvántartásába szeretnének bekerülni és a jövőben felméréseket szeretnének végezni. A képzésre azok is jelentkezhetnek, akik a szolgáltatásuk belső felmérőjeként kívánnak tevékenykedni és ehhez felkészültségüket szeretnék bővíteni.

Kiadványok

A Belügyminisztérium Ügyfélszolgálati Osztálya ismét nyilvánosságra hozta a módosított szakmai kiadványokat. A dokumentumok megtalálhatók [ezen](#) a linken is.

Döntési lista a fejlesztő foglalkoztatás 2025. évi finanszírozására vonatkozóan

Dr. Kósa Ádám fogyatékosügyei államtitkár úr meghozta döntését a fejlesztő foglalkoztatás 2025. évi finanszírozására vonatkozóan, melynek eredményét a mellékelt aláírt döntési táblázat tartalmazza.

Változások az esetenaplónál

A család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a szociális vagy mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok esetében szakmai dokumentációként az esetenaplót kell vezetni a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján.

Az esetenaplót a miniszter által meghatározott, a Szociális Ágazati Portálon közzétett formában kell vezetni, amelyet a [honlapunkról](#) is letölthetnek. A korábban közzétett esetenapló módosítása elsősorban a Központi Statisztikai Hivatal által a család- és gyermekjóléti szolgáltatások adatai kérdőívvel való összehangolás miatt vált szükségessé. Az esetenapló módosításához és annak közzétételéhez Csizi Péter szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár hozzájárult.

Felhívjuk a tisztelt kollégák figyelmét, hogy az esetkezelés során a dokumentációhoz 2025. március 01-től a módosított esetenaplót szükséges használni.



Munka és egészség

Egészségkárosító kockázatok a szociális területen dolgozók munkája során – 2. rész

Fizikai terheléssel járó kockázatok- csont- és izomrendszeri megbetegedések

A szociális területen dolgozó munkavállalók számos fizikai kockázatnak vannak kitéve munkájuk során. Ezek a kockázatok a munkakörnyezettől, a gondozott személyektől és a feladatok jellegétől függően változhatnak.

A váz- és izomrendszeri betegségek (MSD-k) az egyik leggyakoribb munkával összefüggő betegségcsoport. Európa-szerte munkavállalók millióit érintik, és több milliárd euróba kerülnek a munkaadóknak. A csont- és izomrendszeri megbetegedések leküzdése segít a dolgozók életminőségének javításában, de gazdasági szempontból is hasznos.

A munkával kapcsolatos MSD-k a hátat, a nyakat, a vállat és a felső végtagokat, valamint az alsó végtagokat érintik. Lefedik az ízületek vagy más szövetek (izom, csont) bármilyen sérülését vagy rendellenességét. Az egészségügyi problémák a kisebb fájdalomtól a súlyosabb egészségügyi állapotokig terjednek, amelyek szabadságkivételt vagy orvosi kezelést is igényelhetnek. Krónikusabb esetekben akár rokkantsághoz is vezethetnek.

Mivel az EU-ban egyre nő az idős népesség száma, és nehézségekbe ütközik az egészségügyi és szociális gondozók toborzása, az ágazat munkaerőhiánnyal kénytelen szembesülni. A várható élettartam növekedésével a munkaerő is öregszik, ami a fizikailag

megterhelő feladatokat, például a betegek mozgatását megnehezíti az erő és az erőnlét természetes hanyatlása miatt. Ez hármas kihívást jelent: megnövekedett gondozási igényeket, munkaerő-toborzási nehézségeket és idősödő munkaerő jelenlétét a piacon.

Az egészségügyi és szociális ágazat az egyik legfontosabb tevékenységi ágazat közé tartozik, ahol a legtöbb munkával összefüggő mozgásszervi megbetegedés fordul elő. Az Európai Munkakörülmények Felmérés (EWCS) adatai azt mutatják, hogy az egészségügyi és szociális ágazatban dolgozók nagy százaléka számol be csont- és érrendszeri megbetegedésekről. Az egészségügyi és szociális ágazatban csaknem minden második dolgozó számol be hátfájásról (47%).

A gondozók gyakran végeznek nehéz fizikai munkát, például betegeket vagy az időseket emelik, mozgatják, ágyba fektetik. Ez túlterhelheti a gerincet, az ízületeket és az izmokat, ami hátfájáshoz, derékfájáshoz, ízületi gyulladáshoz és más mozgásszervi problémákhoz vezethet. Bizonyos feladatok, például az etetés, fürdetés, öltöztetés ismétlődő mozdulatokat igényelnek, amelyek hosszú távon mozgásszervi problémákhoz vezethetnek.

A munkahelyi vezetőnek rendszeresen fel kell mérnie a munkahelyi kockázatokat, és azonosítania kell azokat a

területeket, ahol a dolgozók fizikai kockázatoknak vannak kitéve. Tekintettel arra, hogy a csont- és izomrendszeri betegségeknek többtényezős okai vannak, minden ergonómiai kockázatértékelésnek tartalmaznia kell a munka minden aspektusának szisztematikus vizsgálatát. Ezek a szempontok 7 csoportra oszthatók:

- feladatok
- ellátottak
- munkakörnyezet
- technikai berendezések
- munkaszervezés
- pszichoszociális tényezők
- személyes tényezők.

A kockázatcsökkentő beavatkozások az alábbi területeken valósíthatók meg:

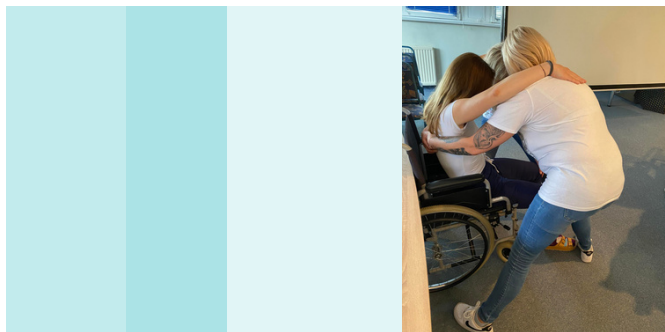
Oktatás és képzés: a dolgozókat rendszeresen oktatni kell a fizikai kockázatokról, a helyes testtartásról, a nehéz fizikai munka megfelelő végzéséről, valamint az ergonómiai elvekről. A dolgozók számára egyéni képzést kell biztosítani a munkakörükre és az általuk végzett feladatokra vonatkozóan.

Megfelelő eszközök és berendezések biztosítása: az ellátottak mozgatásához, emeléséhez biztosítani kell megfelelő eszközöket.

Emelést és mozgatást segítő eszközök:

- betegemelő, melyek segítenek a mozgásukban akadályozottak felemelésében, mozgatásában, ágyba fektetésében anélkül, hogy a gondozó megerőltetné a hátát vagy más testrészeit. Többféle típus létezik, például mobil emelők, mennyezeti emelők, fürdőkád emelők.
- hordágyak és kocsik, amik megkönnyítik a gondozottak szállítását, például vizsgálatokra vagy más helyiségekbe.
- csúszólapok és hevederek segítenek a fekvő betegek mozgatásában az ágyban, a kocsiban vagy a székben.
- forgatható székek és ágyak.

ISSN 2939-7235



Fürdetést és tisztálkodást segítő eszközök:

- Fürdőkád emelők segítenek a gondozottak be- és kiszállításában a fürdőkádból.
- Zuhanyzószékek és -kocsik, melyek lehetővé teszik az ellátottak biztonságos és kényelmes zuhanyozását.

Egyéb eszközök és berendezések: állítható magasságú ágyak és székek. Ezek az eszközök lehetővé teszik a dolgozók számára, hogy az ellátottakat a gondozási tevékenységekhez megfelelő magasságba emeljék, ami csökkenti a hátfájás kockázatát.



A munkakörnyezet kialakításakor figyelni kell arra, hogy az ergonomikus legyen, például a bútorok és eszközök megfelelő magasságban legyenek elhelyezve.

Ergonomikus munkakörnyezet kialakítása: a munkakörnyezetben biztosítani kell a megfelelő világítást, hogy a dolgozók jól lássanak, a megfelelő hőmérsékletet, hogy ne fázzanak vagy ne izzadjanak, illetve a megfelelő szellőzést, hogy friss levegőhöz jussanak.

Munkaszervezés és munkabeosztás: a dolgozók tartsanak rendszeres szüneteket, hogy pihenjenek és nyújtsák ki izmaikat. Lehetőség szerint változatos feladatokat kell biztosítani, hogy ne terheljék túl ugyanazokat az izmokat.

Kommunikáció és együttműködés: javasoljuk, hogy a munkahelyi vezető nyíltan kommunikáljon a dolgozókkal a fizikai kockázatokról és a megelőzési módszerekről. A fizikai terheléssel járó kockázatok elkerülése érdekében a munkáltatóknak és a munkavállalóknak együtt kell működniük. A dolgozóknak is aktívan kell tenniük saját egészségükért és jóllétükért a munkahelyi kockázatokkal szemben. Tehát nem csupán a munkáltató felelőssége, hanem közös erőfeszítés, amelyben mindkét félnek szerepet kell vállalnia. A dolgozó esetében nagyon fontos, hogy tudatában legyen a munkahelyi kockázatoknak, és odafigyeljen a testére. Ismerje fel a jeleket, amelyek

arra utalnak, hogy túlterheli magát, vagy helytelenül végez egy mozdulatot. A gondozó tanulja meg a helyes testtartást és a mozdulatokat, amelyekkel csökkentheti a mozgásszervi problémák kockázatát. Kérjen segítséget és tanácsot a munkáltatótól vagy a munkavédelmi szakemberektől. A munkavállaló mindig használja a rendelkezésre álló segédeszközöket, például emelőgépeket. Az egészséges életmód, beleértve a rendszeres testmozgást, a kiegyensúlyozott táplálkozást és a megfelelő pihenést, erősíti a szervezetet és csökkenti a betegségek kockázatát. Az ellátó személyzet kommunikáljon a munkáltatóval, ha bármilyen problémát vagy kockázatot észlel a munkahelyen. Jelezze, ha segítségre van szüksége, vagy ha javaslatok vannak a munkakörnyezet javítására.

Tehát a szociális gondozók és ápolók nélkülözhetetlenek a társadalom számára, de munkájuk jelentős fizikai kockázatokkal jár. A mozgásszervi megbetegedések megfelelő intézkedésekkel megelőzhetők vagy csökkenthetők. A munkáltatók és a munkavállalók közös felelőssége, hogy biztonságos és egészséges munkakörnyezetet teremtsenek. Sorozatunk következő részében a fizikai kockázatok ismertetését folytatjuk, tartsanak velünk!



Kommunikálni beszéd nélkül

Alternatív és augmentatív kommunikáció (AAK): eszközök és lehetőségek a fogyatékos ellátásban

A kommunikáció, legyen annak hagyományos vagy alternatív formája, olyan társas készség, amely mindig valamilyen közlési céllal történik. A kommunikáció elsajátítása hosszas gyakorlásokat követően alakul, amely hidat képez a belső világ és a külvilág között.

Az AAK beavatkozással az érintett személy igényeinek megfelelően tudjuk biztosítani a szükséges részvételt a közösségi élet változatos kontextusaiban (családi életben, oktatásban, munkavállalásban, egészségügyi és egyéb szolgáltatások során). Az AAK intervenció minden esetben egyénre szabott, igen aprólékos, TEAM munkát igénylő folyamat. A reális célok megfogalmazásához elengedhetetlen a nembeszélő személy alapos ismerete. A felmérések követően a tervezett feladatokat, módokat és eszközöket a nembeszélő személy lehetőségeihez, érdeklődési köréhez igazítjuk. Az AAK eszköztára nagyon sokféle és változatos, amit néhány példával szemléltetünk.

- Használhatunk a nembeszélő személy kommunikációjának kiegészítésére vagy pótlására un. segédeszköz nélküli rendszereket (no tech), pl.: gesztusnyelvi jeleket

- Választhatunk, un. segédeszközt igénylő rendszerek közül személyre szabottan, ami lehet alacsony (low tech) pl.: Big mac, Little step by step. vagy közepes (mid tech), technikai igényű eszközök közül, pl. Go talk 9+ kommunikátor.



Forrás: <https://www.callscotland.org.uk>

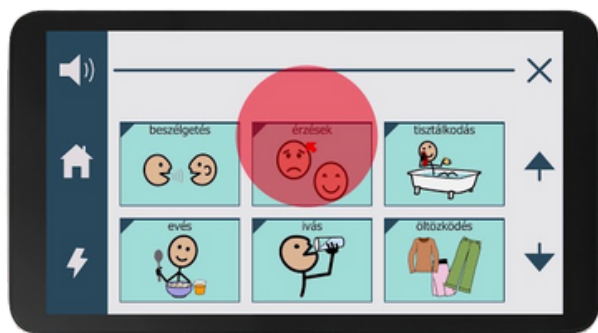


Forrás: Erdélyi A.: Nézd a kezem!



Kérem gesztus gyakorlása fizikai prompttal

Egyéni lehetőségek tükrében un. magas technikai igényű (high tech). eszközök is segíthetik a kommunikációs folyamatot. A képen a Verbalio programcsalád képes és írásos változatai láthatóak. A program használható mobiltelefonon és táblagépen, működtethető érintéssel, valamint kiegészítő pl. különböző kapcsolóval vagy tekintetvezérelt eszközzel.



A program üzenetei egy gombnyomásra megszólalnak.



A kommunikációs rendszerek tartalmául szolgáló un. szótár (gesztusok, tárgyak, képek, piktogramok) a gyakorlásokkal bővülnek, hasonlóan a segédeszközökhöz, amelyek dinamikusan követhetik a nembeszélő személy kommunikációs igényeit.

Egy eszköz, önmagában nem kommunikációs eszköz. Akkor válik egy gesztus, tárgy, egy kommunikátor, a tablet a programmal együtt kommunikációs eszközzé, ha azt az érintett személy kommunikációs céllal használja! Az AAK tanulás hasonló a nyelvelsajátítás folyamatához, így elengedhetetlen, hogy minél több, természetes élethelyzetekben szerezzon gyakorlatot, ami segíti megtapasztalni a használójának, hogy hatással van környezetére. A környezet motiváló szerepe kardinális, ugyanis egy AAK használó akkor tud AAK használóvá válni, amennyiben a környezete is AAK használó.¹

A kommunikációs igény minden élőlény veleszületett elemi sajátossága. A kommunikációhoz való jog, alapvető emberi jog.² Az ENSZ Egyezményt hazánk 2007-ben ratifikálta, ezáltal elismeri az alternatív kommunikációs eszközöket, mint a beszélt nyelv alternatív, de vele egyenrangú lehetőségeit.³ Azok a fogyatékos személyek, akik hangzó beszéd útján nem tudják környezetük tudomására hozni igényeiket, szükségleteiket, ugyanúgy joguk van a kommunikációra, mint a beszélt nyelvet használó személyeknek Magyarországon.



Az AAK végső célja nem az, hogy technikai megoldást találjon a kommunikációs problémákra, hanem, hogy lehetővé tegye a különféle interakciókban való, és az érintett személyek által választott tevékenységekben való hatékony és eredményes részvételt.⁴ Az AAK olyan eszköz a pedagógusok, a társszakmák, és a család kezében, amely az adott személy önállóságát növeli, és a személyes kompetenciaélményhez segítik. A tanítás- tanulás, fejlesztés (munkához szükséges készségek) eszköze. Összefoglalva az AAK olyan komplex rendszer, amely a kommunikációs, nyelvi, szociális önállósági és tanulási készségek fejlődéséhez nyújt lehetőséget az érintettek számára.

Verbó Szemőke gyógypedagógus, AAK oktató
Bányi Renáta gyógypedagógus

1 Kálmán Zsófia (2006): Mással-hangzók..Az augmentatív és alternatív kommunikáció alapjai, Budapest: Bliss Alapítvány

2 Beukelman és Mirenda, 2014; Light és McNaughton, 2015

3 A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény 9 cikk, 21. cikk, 24. cikk

4 Beukelman D.R., Mirenda P. (2021). Augmentatív és alternatív kommunikáció. Segítségnyújtás komplex kommunikációs igényű gyermekek és felnőttek számára. NFSZK. Budapest, (25. o)



Módszertani beszámoló 2024 évre vonatkozóan

A Katolikus Módszertani Központ 2019-től végzi tevékenységét a Katolikus Szeretetszolgálat fenntartásában. A Belügyminisztériumtól az egyházi módszertani kijelölést 2023. július 1-től 5 évre kapta meg a Katolikus Szeretetszolgálat.

Tevékenységünk részét képezik a

- jogszabályok figyelemmel kísérése
- ágazati irányítás kéréseinek, utasításainak, megjelentetett dokumentumainak figyelemmel kísérése, továbbítása
- tájékoztatók készítése és küldése a katolikus fenntartású szolgáltatásnyújtók számára elektronikus módon
- szakmai jellegű kérdések megválaszolása, iránymutatás nyújtása
- rendezvények szervezése, lebonyolítása
- Módszertani Futár elektronikus kiadvány írása, szerkesztése, továbbítása
- a Fővárosi és Vármegyei Kormányhivatalokkal való aktív együttműködés
- képzések/továbbképzések szervezése, kivitelezése



Álljon itt néhány adat tevékenységünkkel kapcsolatosan a 2024-es évről:

A kormányhivatalok az előző évben **25** alkalommal rendelték ki a Katolikus Módszertani Központot katolikus fenntartású szociális szolgáltatások működésének ellenőrzése céljából. **Szolgáltatásonként a következő képpen alakult:**



Az ellenőrzési alkalmak során rendkívül fontos szempont számunkra, hogy a vizsgált területeken kívül is segítsük az intézmények szakmai munkáját praktikumokkal, jogyakorlatok átadásával. Ezért minden esetben felajánljuk a szakmai segítségünket.

Képzéseink során 558 főt értünk el, mely képzésenkénti bontásban a következő táblázatban látható:

Képzés típusa	Képzés címe	Részvevői létszám
Kötelező	A szociális professzió szakmai, spirituális aspektusai és iránymutatásai (Magyar Katolikus Egyház) – blended típusú	336 fő
Munkakörhöz kötött	Felismerések és segítségnyújtás az idősek és a fogyatékkal élők ellátásában: tudásbővítés és készségfejlesztés - jelenléti	40 fő
Munkakörhöz kötött	Felismerések és segítségnyújtás az idősellátásban: tudásbővítés és készségfejlesztés- jelenléti	22 fő
Munkakörhöz kötött	Felismerések és segítségnyújtás 1. (pszichiátriai betegségek): tudásbővítés és készségfejlesztés idősekkel foglalkozó szakemberek számára – blended típusú	72 fő
Munkakörhöz kötött	Felismerések és segítségnyújtás 2. (demencia): tudásbővítés és készségfejlesztés idősekkel foglalkozó szakemberek számára – blended típusú	63 fő
Szociális ágazati képzés	Demenciával élők gondozója	25 fő

Képzésekkel kapcsolatos információ kapcsán, valamint szakmai kérdésekben forduljanak hozzánk bizalommal: modszertan@szeretetszolgalat.hu

A Módszertani Központ közel száz emailt küldött ki a 2024. évben a katolikus fenntartású szolgáltatók számára.

Bízunk benne, hogy segítségünket szívesen fogadták, hasznos tartalmakkal láttuk el Önöket.

Kiadó neve: Katolikus Szeretetszolgálat • Kiadó székhelye: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 27/A.
Kiadásért felelős személy neve: Dr. Vajda Norbert • Szerkesztésért felelős személy neve: Szlávik Bence